

POSUDEK OPONENTA HABILITAČNÍ PRÁCE

Masarykova univerzita

Uchazeč

Habilitační práce

Oponent

**Pracoviště oponenta,
instituce**

Mgr. et Mgr. Karel ČERVENKA, Ph.D.

Sud, který nemá dno? Potřeby dětí s poruchami emocí a chování očima výchovných profesionálů.

doc. PaedDr. Petr FRANIOK, Ph.D.

katedra speciální pedagogiky, Pedagogická fakulta,
Ostravská univerzita

Text posudku¹

Aktuálnost námětu

Předkládaná odborná kniha Karla Červenky (vydaná Masarykovou univerzitou ve vydavatelství MSD v roce 2016) zpracovává dvě základní témata. Prvním z nich jsou otázky týkající se edukačních potřeb dětí s poruchami emocí nebo chování. Druhým tématem je přístup výchovných profesionálů, jehož prostřednictvím je možné potřeby těchto dětí naplňovat. Potřeby dětí s poruchami emocí a chování jsou tématem, které lze považovat za aktuální již několik desítek let. Na margo zvoleného tématu lze připojit poznámku, že dosud tento problém nebyl ve středu zájmu naší společnosti.

Přístup k řešení a zasazení problematiky do odborného (vč. mezinárodního) kontextu

Publikace Karla Červenky vychází z dynamického pojetí poruch chování a emocí, jak autor uvádí v Úvodu publikace. Cílem předkládané monografie je představit přístup výchovných profesionálů, který je využitelný v rámci inkluzivní intervence, do situace dětí s poruchami emocí a chování a dále prezentovat potřeby těchto dětí, které participantů výzkumu považovali za nejpodstatnější.

Monografie obsahuje 139 stran. Je opatřena obvyklým aparátem vyžadovaným pro odborné knihy (seznamy schémat, tabulek, rejstříky – věcný a jmenný). Seznam literatury je adekvátní, čítá 97 položek. Asi 20% titulů jsou cizojazyčné (anglosaské) knihy. Publikace je rozdělena do tří hlavních kapitol, které jsou dále členěny do většího množství subkapitol. V první z nich se autor podrobně zabývá použitou metodologií, představuje celkové pojetí

¹ V textu posudku se lze zaměřit například na tyto oblasti: aktuálnost tématu, přístup k řešení, použitá metodologie, kvalita a správnost dosažených výsledků, původnost dosažených výsledků, uplatnitelnost výsledků pro rozvoj oboru a další bádání, uplatnitelnost výsledků v praxi, formální úprava a jazyková úroveň práce, připomínky k habilitační práci uchazeče.

publikace a přístupy ke zpracování tématu. Druhá rozsáhlá hlavní kapitola je zaměřena na vymezení základního konceptuálního a teoretického rámce zkoumané problematiky. Zejména v této kapitole nacházíme rozsáhlé teoretické pasáže zpracované formou komparativní kompilace, vždy s odpovídající autorovou reflexí.

Použitá metodologie

Hlavním cílem výzkumu bylo nahlédnout do zkušenosti výzkumných profesionálů a soustředit se na tu část jejich zkušenosti, která se týká dětí s poruchami emocí a chování. Dílčí cíle byly formulovány v souladu s tzv. třemi kroky informované intervence: 1. identifikace odlišnosti dítěte, 2. formulace edukačních potřeb dítěte, 3. návrh intervence. Realizovaný výzkumný projekt sestává ze dvou na sebe navazujících fází a formulace dvou cílů druhé fáze byla ovlivněna závěry fáze první. Habilitant formuloval celkem 4 výzkumné otázky. Dvě v rámci první fáze (identifikace) a dvě v rámci druhé fáze (proinkluzivní intervenční přístupy, potřeby dětí s poruchami emocí a chování). S ohledem na cíle a povahu výzkumu se jevila autorovi jako důležitá především rozmanitost participantů a jejich zkušenost (záměrný výběr). Při výběru výzkumného vzorku kladl habilitant důraz na odlišnou zkušenost participantů (ředitel, vychovatel, etoped, speciální pedagog – učitel). Hlavní fází sběru dat bylo 12 hloubkových rozhovorů s 15 participanty, které byly dále doplněny o terénní poznámky.

Kvalita, správnost a původnost dosažených výsledků

Dosažené výsledky jsou podrobně komentovány v kapitole třetí (Potřeby dětí s poruchami emocí a chování očima výchovných profesionálů). S ohledem na kvalitativní pojetí výzkumného designu jsou dosažené výsledky zobecnitelné pouze částečně. Oponent podtrhuje originalnost uchopení výzkumu, který tímto reaguje na aktuální potřeby v oblasti speciální pedagogiky – etopedie.

Uplatnitelnost výsledků pro rozvoj oboru a další bádání, uplatnitelnost výsledků v praxi

Výsledky prezentované v předložené monografii přispívají k širšímu pojetí etopedické problematiky (teorie a praxe), která prochází transformací.

Formální úprava a jazyková úroveň práce

Formální úprava publikace a jazyková úroveň textu je na odpovídající úrovni. Oponent respektuje autorův jazykový styl.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce (počet dotazů dle zvážení oponenta)

Dotazy oponenta vycházejí z celkového pojetí posuzované monografie. Čím uvedená publikace může přispět k současné speciálně pedagogické – etopedické praxi. Jakým způsobem reflektuje a obohacuje speciálně pedagogickou teorii.

Závěr

Habilitační práce Mgr. et Mgr. Karla ČERVENKY, Ph.D., „Sud, který nemá dno? Potřeby dětí s poruchami emocí a chování očima výchovných profesionálů“ **splňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Speciální pedagogika.

V Ostravě dne 8. února 2020

.....
podpis